

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 21. marts 2023
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Katrine Thorup
Sagsnr.: 2023-0035-0323
Dok.: 2711305

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål E-H fra Folketingets Retsudvalg den 23. marts 2023.

Samrådsspørgsmål E:

”Center mod Menneskehandel vurderer, at siden 2011 har mere end 130 personer været udsat for menneskehandel til tvangsarbejde, men ikke en eneste bagmand er blevet dømt i Danmark for sådan en forbrydelse efter straffeloven, jf. ”Se sagerne: Ingen dømt for menneskehandel til tvangsarbejde”, Fagbladet 3F, 15. december 2022. Hvilke initiativer vil ministrene tage for at sikre, at der afsiges flere domme om menneskehandel?”

Samrådsspørgsmål F:

”Hvilke initiativer vil ministrene tage for specifikt at bekæmpe menneskehandel til seksuel udnyttelse i Danmark, og hvilke initiativer vil ministrene tage for effektivt og sikkert at hjælpe ofre for prostitution og anden seksuel udnyttelse ud af deres afhængighedsforhold til bagmændene? Der henvises bl.a. til artiklen: ”Hård kritik af dansk politi: Gør ikke nok for at bekæmpe menneskehandel”, dr.dk, den 12. december 2022 og ”Flere thailandske ofre for menneskehandel i Danmark: jeg blev tvunget til at sælge min krop”, dr.dk, den 11. december 2022?”

Samrådsspørgsmål G:

”Hvilke initiativer vil ministrene tage for at styrke politiets indsats i forhold til sager om menneskehandel, således at politiet har de fornødne ressourcer til ad egen drift at efterforske en sag om mistanke om menneskehandel uden en forudgående konkret anmeldelse?”

Samrådsspørgsmål H:

”Hvilke initiativer vil ministrene tage for at sikre, at ofre for menneskeudnyttelse får samme rettigheder som ofre for menneskehandel?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

[Indledning]

Tak for ordet. Og tak til spørgeren for de relevante spørgsmål.

Jeg har aftalt med ligestillingsministeren, at jeg indleder med at besvare den del af spørgsmålene, der handler om mit ministerområde, hvorefter jeg vil give ordet videre til ligestillingsministeren.

Og lad mig starte med at sige, at jeg ikke tror, der er delte meninger i dette rum om, at menneskehandel er en kynisk og grov forbrydelse, som skal tages meget alvorligt.

Vi taler om personer, der for at tjene penge, udnytter mennesker, som i forvejen står i en meget svær situation. Det skal vi tage alvorligt. Vi skal slå hårdt ned på bagmændene, ligesom vi skal tage godt hånd om de ofre, det går ud over.

Menneskehandel er et komplekst område. Og den indsats, der skal til, for at komme det til livs, involverer mange forskellige myndigheder og organisationer. Det er også baggrunden for, at vi er to ministre til stede i dag.

[Initiativer til at sikre, at der afsiges flere domme om menneskehandel]

Jeg vil begynde med samrådsspørgsmål E. Her bliver der spurgt til, hvilke initiativer regeringen vil tage for at sikre, at der afsiges flere domme om menneskehandel.

Det synes jeg er et godt spørgsmål. For det er jo helt korrekt, at der i nogle år kun har været meget få domfældelser i sager om menneskehandel i Danmark.

Det har flere grunde, men skyldes bl.a., at det kan være vanskeligt at løfte bevisbyrden for, at der har været anvendt eksempelvis tvang, trusler eller udnyttelse af en vildfarelse, som er et krav for, at der kan dømmes for overtrædelse af straffelovens § 262 a om menneskehandel. Det kan således være vanskeligt at bevise, at de personer, der eksempelvis har arbejdet under kummerlige forhold, ikke har valgt det af egen fri vilje, men reelt er blevet *tvunget* til det.

Derfor er jeg også meget glad for, at et enigt Folketing i foråret 2022 vedtog en ny bestemmelse i straffeloven om menneskeudnyttelse [straffelovens § 262 b].

Med lovændringen tog vi netop et vigtigt skridt i forhold til at sikre, at flere af de bagmænd, der står bag grov udnyttelse af sårbare arbejdstagere, kan straffes.

Bestemmelsen trådte i kraft den 1. juni 2022. Og det er derfor endnu for tidligt at sige, om den vil få den ønskede virkning.

Med den nye bestemmelse er det nu muligt at straffe personer, som udnytter andre til at arbejde under åbenlyst urimelige forhold, for menneskeudnyttelse, også selvom der ikke er anvendt tvangsmidler – eksempelvis trusler. Og det er min forhåbning, at lovændringen med tiden vil føre til flere domme.

Samtidig synes jeg også, at det er vigtigt at understrege, at selvom der i en sag ikke sker domfældelse for menneskehandel, kan der ske domfældelse for andre overtrædelser af straffeloven. Det kan f.eks. være den nye bestemmelse om menneskeudnyttelse, men der kan også være tale om dom efter rufferibestemmelsen eller efter bestemmelsen om åger.

Jeg er altså helt enig i, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at sikre, at bagmænd bag så afskyelige forbrydelser som

menneskehandel bringes til ansvar. Og der er det mit håb, at lovændringen om menneskeudnyttelse med tiden vil føre til flere domme.

[Om initiativer til bekæmpelse af menneskehandel til seksuel udnyttelse, initiativer til at hjælpe ofrene og initiativer for at styrke politiets indsats i forhold til sager om menneskehandel]

Det leder mig hen til besvarelsen af samrådsspørgsmål F og G.

Med den seneste flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden er der taget flere tiltag for at styrke indsatsen på menneskehandelsområdet.

For det første blev det aftalt at styrke indsatsen mod tvangsarbejde, herunder seksuel udnyttelse og arbejde under slavelignende forhold ved, at tilføre 6 ekstra politiårsværk i 2023. Ressourcerne vil blive tilført politikredsene her i slutningen af marts.

For det andet vil jeg fremhæve, at det med flerårsaftalen blev besluttet at videreføre samtlige politiindsatser mod social dumping. Det sker for at sikre en fortsat hård kurs

mod uordnede forhold i Danmark. Den fælles myndighedsindsats mod social dumping er et vigtigt element i at sikre, at arbejde på det danske arbejdsmarked foregår på ordentlige vilkår.

Den fælles myndighedsindsats betyder i praksis, at politiet, Skattestyrelsen og Arbejdstilsynet arbejder tæt sammen om at gennemføre fælles kontrolaktioner på social dumping-området.

For det tredje er den nye Nationale enhed for Særlig Kriminalitet –NSK – blevet oprettet. NSK skal styrke indsatsen mod den mest komplekse økonomiske og organiserede kriminalitet. Det kan også være sager om organiseret menneskehandel, som for eksempel har et særligt betydeligt omfang. Arbejdet i enheden har nu været i gang i et år.

Det er naturligvis vigtigt, at politiet har de fornødne ressourcer til at efterforske sager, hvor der er mistanke om menneskehandel. I den forbindelse er det værd at nævne, at politiet iværksætter efterforskning af menneskehandel, når der er en rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået. Politiet

iværksætter altså ikke kun efterforskning efter en anmeldelse.

Ud over anmeldelser om menneskehandel kan politiet af egen drift blive opmærksom på relevante sager i forbindelse med det almindelige politiarbejde. Det kan f.eks. være i beredskabet eller som led i politiets kontrolarbejde på færdselsområdet, udlændingeområdet eller på arbejdspladser, herunder kontrol på bordeller. Sager kan også udspringe af analysebaserede efterforskningsoplæg, oplysninger fra udlandet eller på baggrund af politiets samarbejde med Center mod Menneskehandel.

[Om initiativer til at sikre, at ofre for menneskeudnyttelse får samme rettigheder som ofre for menneskehandel]

Til sidst er der spørgsmålet om, hvilke initiativer regeringen vil tage for at sikre, at ofre for menneskeudnyttelse har de samme rettigheder som ofre for menneskehandel. Som jeg nævnte tidligere vedtog Folketinget i maj 2022 en ny bestemmelse i straffeloven, som kriminaliserer menneskeudnyttelse. Det primære formål var at beskytte sårbare arbejdstagere mod udnyttelse til arbejde under åbenlyst urimelige forhold og at sikre, at flere bag-

mænd bag menneskehandel til tvangsarbejde kan blive retsforfulgt.

Med loven udvidede man også retsplejelovens § 741 a, stk. 1, om forurettedes ret til beskikkelse af bistandsadvokat efter begæring, til også at omfatte forurettede i sager om menneskeudnyttelse efter straffelovens § 262 b.

Udvidelsen af retsplejeloven sikrer, at retsstillingen for ofre er den samme, uanset om forholdet kan henføres under bestemmelsen om menneskehandel eller bestemmelsen om menneskeudnyttelse.

[Afrunding]

Som nævnt ser regeringen med stor alvor på menneskehandel. Køb og salg af mennesker til for eksempel tvangsprostitution eller tvangsarbejde hører ingen steder hjemme. Der er sat flere initiativer i gang for at dæmme op for menneskehandlernes kyniske ageren. Nu skal vi se effekten af de tiltag, der er sat i værk. Og hvis det viser sig, at der er behov for at tilføre yderligere ressourcer, er jeg åben for at drøfte det i politiforligskredsen.

Tak for ordet.